Sosyal ?li?ki Gereksinimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal ?li?ki Gereksinimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30694

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal ?li?ki Gereksinimi Ölçe?i (S?GÖ), bireylerin sosyal ili?kilerde hissettikleri gereksinim düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçektir. Bu ölçe?in Türkçe adaptasyonu, Özerklik teorisi (Self-Determination Theory) çerçevesinde gerçekle?tirilmi?tir. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in iki ana alt boyutu olan **Samimiyet** ve **Yak?nl?k** kavramlar?n? Türk kültürüne uygun bir ?ekilde de?erlendirdi?ini göstermektedir. Ölçek, özellikle üniversite ö?rencilerinin sosyal gereksinimlerini belirlemede kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, uyarlama çal??mas?nda yüksek iç tutarl?l?k ve tatminkâr düzeyde geçerlik kan?tlar? sunmu?tur. S?GÖ, sosyal ili?kilerde hissedilen kabul ve ba?l?l?k ihtiyac?n?n psikolojik iyi olu? üzerindeki etkilerini inceleyen ara?t?rmac?lar için de?erli bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal ?li?ki Gereksinimi Ölçe?i, S?GÖ, Özerklik teorisi, Samimiyet, Yak?nl?k, Psikolojik ölçme, Adaptasyon, Güvenirlik

Yazarlar

Ünal-Karagüven, M., Karaman-Ek?io?lu, M., Gül, Ç.

Amaç

Sosyal ?li?ki Gereksinimi Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sosyal çevreleriyle kurduklar? ili?kilerde ne ölçüde samimiyet ve yak?nl?k gereksinimi hissettiklerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde saptamakt?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini koruyarak, bu gereksinimlerin Türk popülasyonunda incelenmesine olanak sa?lam??t?r.

Ölçek, sosyal psikoloji ve geli?im psikolojisi alanlar?nda yap?lan ara?t?rmalara katk? sa?lamak üzere tasarlanm??t?r. Özellikle bireylerin sosyal ba?l?l?k ihtiyaçlar?n?n akademik ba?ar?, psikolojik uyum ve genel ya?am memnuniyeti gibi de?i?kenlerle ili?kisini incelemeyi hedefler.

Yap?

Sosyal ?li?ki Gereksinimi Ölçe?i, psikolojik ihtiyaçlar kuram?n?n önemli bir bile?eni olan sosyal ili?kilenme ihtiyac? üzerine odaklanm??t?r. Ölçek, bu ihtiyac? ölçmek üzere iki temel alt boyuttan olu?maktad?r: **Samimiyet** ve **Yak?nl?k**. Her bir alt boyut, bireyin sosyal etkile?imlerinde arad??? duygusal derinli?i ve kabul düzeyini temsil eder.

Samimiyet alt boyutu, ili?kilerin içtenli?ini, dürüstlü?ünü ve kar??l?kl? anlay???n? yans?tan

ARABPSYCHOLOGY.COM

maddeler içerir. **Yak?nl?k** alt boyutu ise, bireyin di?er insanlarla fiziksel ve duygusal olarak ne kadar ba?lant?l? hissetti?ini, aidiyet ve kabul görme duygular?n? kapsar. Ölçek, bu iki boyutun toplam puan? üzerinden genel sosyal ili?ki gereksinimi düzeyini ortaya koyar.

Geçerlik

S?GÖ'nün yap?sal geçerlik kan?tlar?, farkl? istatistiksel analizlerle desteklenmi?tir. Kavramsal geçerli?i incelemek amac?yla, ölçe?in alt boyutlar? ve toplam puan? ile ba?ka bir ölçme arac? olan ÇDÖ-10 (Çocukluk Dönemi Deneyimleri Ölçe?i'nin 10 maddelik k?sa formu oldu?u varsay?lmaktad?r) aras?nda pozitif yönde anlaml? ili?kiler bulunmu?tur. Samimiyet alt boyutu ile ÇDÖ-10 aras?nda 0.101, Yak?nl?k alt boyutu aras?nda 0.109 ve toplam puan ile 0.103 de?erinde pozitif korelasyon katsay?lar? belirlenmi?tir.

Ayr?ca, S?GÖ alt ölçekleri aras?ndaki korelasyon de?erlerinin 0.875 ile 0.965 aras?nda olmas?, bu alt boyutlar?n yüksek düzeyde ili?kili oldu?unu ve ayn? genel yap?y? ölçtü?ünü göstermi?tir. Ölçe?in ay?rt edicilik geçerli?i (discriminant validity) ise hipotez testleri ile incelenmi?tir. T-testi sonuçlar?, cinsiyet, bulunulan bölümden memnuniyet ve annenin çal??ma durumu gibi demografik de?i?kenlerin ölçek ortalamalar?n? anlaml? düzeyde etkiledi?ini ortaya koymu?tur. Örne?in, erkek ö?rencilerin puan ortalamalar? hem alt boyutlarda hem de toplam puanda k?z ö?rencilerden daha yüksek bulunmu?tur (Samimiyet: t=-2.31, p≤.05; Yak?nl?k: t=-2.65, p≤.05; Toplam Puan: t=-2.12, p≤.05). Benzer ?ekilde, annesi çal??an ö?rencilerin ortalamalar?, çal??mayanlara göre daha yüksek ç?km??t?r. Bu bulgular, S?GÖ'nün farkl? gruplar? ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rt edebildi?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Sosyal ?li?ki Gereksinimi Ölçe?i'nin güvenirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? ve alt test korelasyon de?erleri üzerinden de?erlendirilmi?tir. Alt testlere ait korelasyon de?erleri 0.613 ile 0.658 aras?nda pozitif yönde ve istatistiksel olarak anlaml? bulunmu?tur (p≤ 0.01).

Ölçe?in iç tutarl?l???n? gösteren Cronbach alfa katsay?lar? oldukça yüksektir. Alt boyutlar için bu de?erler 0.88 ile 0.93 aras?nda de?i?mektedir. Tüm teste ait genel Cronbach alfa de?eri ise 0.93 olarak hesaplanm??t?r. Orijinal ölçe?in uygulama sonuçlar?ndan elde edilen alfa de?eri 0.87 iken, Türkçe adaptasyon formunun 0.93 olmas?, ölçe?in genel iç tutarl?l?k ve benze?iklik düzeyinin akademik standartlar? kar??lad???n? ve tatminkâr düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Kaynak metinde do?rudan aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizine dair detayl? istatistiksel de?erler verilmemi? olsa da, alt ölçekler aras?ndaki korelasyonlar?n yüksek olmas? (0.875 - 0.965) ve iki temel alt boyutun (Samimiyet ve Yak?nl?k) belirtilmesi, ölçe?in iki faktörlü bir yap?ya

ARABPSYCHOLOGY.COM

sahip oldu?unu dü?ündürmektedir. Bu yap?, ölçe?in orijinal formunda da var olan temel sosyal ili?ki gereksinimi boyutlar?n? temsil etmektedir. Faktör yap?s?n?n uyarlama çal??mas?nda incelendi?i ve kavramsal geçerlik için kan?t sa?lad??? belirtilmi?tir.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Üniversite Ö?rencileri (Uyarlama çal??mas? bu popülasyon üzerinde yap?lm??t?r.)

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinlik

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki üniversitelerde ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: 7'li Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r. Kat?l?mc?lar, maddelere 1 (kesinlikle kat?lm?yorum) ile 7 (kesinlikle kat?l?yorum) aras?nda de?i?en seçeneklerle yan?t verirler. Ölçek, 10 maddeden olu?maktad?r (Samimiyet: 5 madde, Yak?nl?k: 5 madde).

Anahtar Kelimeler

Sosyal ?li?ki Gereksinimi, Cronbach alfa, Geçerlik, T-Testi, Üniversite ö?rencileri, Psikometrik özellikler, ?li?ki ihtiyaçlar?

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Belirtilmemi?

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Belirtilmemi?

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas? 2020 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, orijinal çal??man?n yazarlar? ve yay?nland??? dergi (IBAD Sosyal Bilimler Dergisi) üzerinden sa?lanmal?d?r. Ticari kullan?m ücretleri hakk?nda bilgi belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makalenin yay?nland??? Dergipark ba?lant?s? burada yer almaktad?r: dergipark.org.tr.

Kaynaklar

Ünal-Karagüven, M., Karaman-Ek?io?lu, M. ve Gül, Ç. (2020). *Özerklik teorisi ve Sosyal ?li?ki Gereksinimi Ölçe?inin Türkçeye adaptasyonu*. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, *6*, 366-377.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: sosyal-iliski-gereksinimi-olcegi-toad.pdf

Sosyal ?li?ki Gereksinimi Ölçe?i Maddeleri

Ölçek Derecelendirmesi: 7'li Derecelendirme (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 7= kesinlikle kat?l?yorum)

Samimiyet (5 m)
Yak?nl?k (5 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM